

עת"א 4769/08/20 - יוסי צדיק נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 4769-08-20 צדיק(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח' תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופטת מרב גרינברג
עותר	יוסי צדיק (אסיר)
נגד	
משיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

פסק דין

העותר, אסיר פלילי, נדון ביום 15.5.16 לתקופת מאסר בת 14 שנים בגין ביצוע עבירות של ניהול ארגון פשיעה, החזקת נשק, ניסיון רצח, סחיטה באיומים עוד עבירות נלוות חמורות.

בעתירתו מלין העותר כנגד המשיב, על כך שרמקול -שנמצא בחזקתו משנת 2014 ושימש אותו בעת ששהה בבתי סוהר שונים -נלקח ממנו בעת העברתו לכלא "רימונים" ולא הושב לו.

ב"כ המשיב מבקשת לדחות את העתירה. כעולה מכתב התשובה, הרמקול נשוא העתירה מצוי באפסנאות כלא "רימונים" מאז שהועבר העותר לשם, בחודש ינואר 2020. עוד נטען, כי העותר לא הציג כל אסמכתא לכך שמדובר בצידוד שהוכנס לבית הסוהר באישור או נרכש כדין במרכז המכר, וכי גם במקום מאסרו הקודם, כלא "רמון" לא הורשה להחזיק ברמקול. לגופו נטען, כי רמקול הוא פריט שאסור בהחזקה, וכי החלטת המשיב סבירה ומוצדקת.

במעמד הדיון, ביום 2.3.21, חזרו הצדדים על טיעוניהם. ב"כ המשיב, עו"ד דרי, סבורה שנסיונות החזקת הרמקול ע"י העותר במשך תקופה ארוכה ובידיעת המשיב, די בה כדי לשמש בסיס לקבלת העתירה. הצדדים הגישו אסופת פסיקה.

דין והכרעה

המדובר בסוגיה שחוזרת על עצמה במסגרת עתירות רבות: בקשות להשבת ציוד אסור בהחזקה שנלקח ע"י

עמוד 1

המשיב, במקרה שלפנינו, רמקול. משכך, מצאתי לנכון, זו הפעם, לבחון בהרחבה עניינה של סוגיה חוזרת זו, מתוך תקווה, שניתן יהיה על בסיסה של החלטה דנא, לקצר בעניין של רבות אחרות.

המסגרת הנורמטיבית

מהו חפץ אסור?

נקודות המוצא לדיון זה הן הגדרות סעיף 1 לפקודת בתי הסוהר[נוסח חדש] התשל"ב-1971 (להלן: "הפקודה"), המבהירות מהו 'חפץ' ומהו 'חפץ אסור', כמפורט להלן:

"חפץ" - חפץ מכל הגדר שהוא, לרבות כסף, בגדים, מזון, משקאות, טבק בכל צורה, מכתב נייר ומכשיר;

"חפץ אסור" - חפץ שפקודה זו או התקנות אינן מתירות הכנסתו לבית סוהר, הוצאתו מבית הסוהר או החזקתו בידי אסיר, למעט חפץ שהכנסתו אושרה בידי מנהל בית סוהר או סגנו או קצין שמנהל בית סוהר הסמיך לכך ושדרגתו אינה פחותה מדרגת רב כלאי".

סוגיית איסור החזקת חפצים אסורים בתוך כותלי הכלא מוסדרת בסעיף 38 לפקודה, הקובע כי **"לא יחזיק אסיר חפץ אסור"**. על פי תקנה 37(א) לתקנות בתי הסוהר התשל"ח-1978, אסיר לא יחזיק בחפצים אישיים, למעט מספר פריטים המפורטים בתקנות ולמעט **"חפצים אישיים שהחזקתם הותרה לאסיר בידי מנהל בית הסוהר בכפוף לתנאים, לנסיבות ולהגבלות שנקבעו בהוראות המחייבות בשירות"**.

פקודת נציבות בתי הסוהר 04.33.00 שעניינה **"החזקה, אחסנה ושינוע פריטי ציוד של אסירים"** (להלן: "פקודת הציוד"), המסדירה, בין היתר, את פריטי הציוד המותרים בהחזקה ע"י אסירים, קובעת כי החזקת ציוד אישי בבחינת טובת הנאה ואינה זכות מוקנית לאסיר אשר ניתנת לשלילה אם התנהגותו של האסיר בבית הסוהר שלילית או שקיימת מניעה בטחונית או רפואית או פיזית להחזקת חפצים. סעיף 3(ב) לפקודה מגדיר מהו "ציוד המותר בהחזקה". רשימת החפצים המותרים, כמותם ואופן קבלתם והחזקתם, מפורטת בנספח א' לפקודה, ומונה, בין היתר, ציוד ביגוד והנעלה, כלי מטבח, מכשירי חשמל ואלקטרוניקה כדוגמת דיסקים, דיסקמן, טלוויזיה, אוזניות שמע ועוד.

אמור מעתה, כי הכלל הוא שלאסיר שפוט אין זכויות קנויה להחזיק בציוד אישי; האסיר יכול להחזיק בציוד אישי, כמפורט בפקודת הציוד, אלא אם קיבל היתר מהגורמים המוסמכים בשב"ס, ובכפוף למגבלות ולתנאים הכרוכים באישור זה; כל חפץ אחר שלא הותר בפקודה או ע"י הגורם המוסמך, אסור בהחזקה. אין חולק, כי רמקול אינו מצוי בין החפצים המותרים בהחזקה, ומכאן שמדובר בחפץ אסור.

המשיב מסביר בכתב התשובה, כי האיסור בהחזקת רמקול מתבסס על שיקולי מדיניות שונים, ובהם שיקולים בטחוניים (האפשרות להסליק בתוכו מכשיר/חומר אסור), בטיחותיים (הפעלתו בניגוד לרצונם של האסירים

האחרים עלולה לגרום ליוכחים וקטטות, וכן עשוי לשמש להסוואה מכוונת של רעשי בריחה או אירועי שליליים אחרים) ועוד. נימוקי המשיב מקובלים עליי. בעת ריצוי מאסר, מתקיים משטר פיקוח ובקרה על חפצים אותם רשאי אסיר להחזיק בתאו, והקביעה בעניין זה מבוססת על "שיקולים של בטחון האסירים והסוהרים, בטיחות הפרט והכלל בבית הסוהר וכן צרכים חברתיים שענינם מניעת פערים וחתימה לשיוויון בתנאי החזקתם של אסירים. מנגד, על גורם המוסמך לשקול את צרכיו של האסיר כפרט, ובמיוחד של אסירים המרצים תקופות ארוכות של מאסר, לאמצעים ולעזרים שונים שימשו מקור עניין ותעסוקה, סיוע בפיתוח אינטלקטואלי ודרך לשמירת קשר עם העולם החיצון" (רע"ב 3249/09 מדינת ישראל נ' הרשטיק, פ' 10, מיום 30.06.09). בהקשר זה הדגיש בית המשפט העליון, כי מתחם שיקול הדעת של הגורם המוסמך רחב, ורק לעיתים רחוקות, כאשר נפל בו פגם של אי סבירות קיצונית או פגם מנהלי, ייטה בית המשפט להתערב בו. "נקודת המוצא היא כי שיקול הדעת מחייב מיומנות מקצועית מיוחדת בהכרת הצרכים והנסיבות השוררים בין כתלי הכלא, ומודעות לאמצעים המידתיים המתחייבים כדי לשמר את הסדר והבטחון בין כתליו, בצד מתן תשומת לב ראויה להגנה על איכות החיים הבסיסית של האסירים כפרטים" (רע"פ 4035/07 פלוני נ' מדינת ישראל, פ' 6, מיום 10.12.07).

אלא שבאמתחתו של העותר טענה נוספת, והיא שיש להחריג עניינו מאחר שמחזיק ברמקול מאז שנת 2014, בידיעת המשיב ובבתי סוהר שונים. אין מדובר בטענה חדשה, בעתירות רבות אחרות, דנו בתי המשפט במקרים שבהם נטען ע"י אסירים, שיש לאפשר להם להמשיך ולהחזיק בחפצים אסורים שהוחזקו על ידם זמן ממושך וברציפות, בידיעת המשיב או בהסכמתו בשתיקה.

כעולה מכתב התשובה, ומעיון בהחלטות השונות, נלמד כי רובן נדחו. הקו המרכזי המחבר בין ההחלטות הוא, כי מקום שלא הוכח שהאסיר רכש את החפץ במרכז מכר או שקיבלו בהיתר וכדון, ומדובר בחפץ שמעצם טיבו אסור בהחזקה, אין בכך שעשה בו שימוש לתקופה, כדי להכשיר החזקתו (ראו עת"א 58143-05-20 אינטייב נ' שב"ס מפי כב' השופט דרואן-גמליאל; עת"א 15383-10-19 אורן נ' שב"ס מפי כב' השופט דרואן-גמליאל; עת"א 16486-12-17 אדרי נ' שב"ס מפי כב' השופט ברנט; עת"א 67270-02-19 מוסטפא נ' שב"ס מפי כב' השופט טרסי).

אכן, במקרים ספורים, שבהם הוכח כי אסיר החזיק בחפץ האסור תקופה רציפה וממושכת, בידיעת ובהסכמת המשיב, ולו בשתיקה, מצאו בתי המשפט להתיר המשך ההחזקה (ראו עת"א 45442-09-19 אבוטבול נ' שב"ס מפי כב' השופט דרואן-גמליאל; עת"א 65481-03-16 שמלצר נ' שב"ס מפי כב' השופט רג'ניאנו, שם הוכח כי הרמקולים נקנו בקנטינה והוחזקו ע"י האסיר שנים ארוכות). אלא שמדובר במקרים חריגים ובתנאי סף קשיחים: רכישה במרכז מכר, החזקה רציפה וממושכת וידיעת המשיב, שאינם מתקיימים בענינם של רובם של העותרים.

המסקנה המתבקשת, איפוא, היא כי על דרך הכלל דחו בתי המשפט עתירות דומות שעניינן המשך החזקת חפצים אסורים, למעט מקרים יוצאים מן הכלל שבהם הוצגו נסיבות חריגות.

המקרה שלפנינו אינו חריג ולא מתקיימות בו נסיבות מיוחדות. המשיב לא הצליח להוכיח, כי קנה את הרמקול במרכז מכר או קיבלו כדין (ראו גם תשובת חברת ד.ד.ש המפעילה את מרכזי המכר לאסיר משנת 2004, השוללת מכירת רמקולים מכל סוג שהוא לאסירים במרכזי המכר), מכאן שמלכתחילה הייתה החזקתו אסורה. עוד עולה, כי החזקת הרמקול לא הייתה רציפה, וגם בכלא הקודם שבו שהה, נאסרה החזקתו. בכתב העתירה לא מצוין כל טעם מיוחד להחזקת הרמקול (וזאת להבדיל ממקרים אחרים שבהם התבקשה החזקת ספרים או מחשב מנימוקים מיוחדים), ואף לא הוצגה כל אסמכתא המלמדת, כי הרמקול הוחזק בתקופת מאסר כלשהיא בידיעת המשיב.

משאלו הם פני הדברים, אין ענייננו של המשיב שונה מעניינם של עותרים רבים ואחרים, שהמשיב דחה בקשתם להחזיק בחפצים אסורים. מדובר בהחלטה נכונה, אחראית ומוצדקת, התואמת את הכללים והנוהלים, ולפיכך אני דוחה את העתירה.

לאחר שעיינתי ביומן הכספים, דוחה הבקשה לפטור מאגרה.

ניתן היום, כ' אדר תשפ"א, 04 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.

ניתן היום, כ' אדר תשפ"א, 04 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.

חתימה